

TEKSTY PRZYJĘTE

P8_TA(2016)0383

Konferencja klimatyczna ONZ 2016 – COP 22 w Marrakeszu, Maroko

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 6 października 2016 r. w sprawie wdrożenia porozumienia paryskiego oraz konferencji ONZ w sprawie zmiany klimatu w Marrakeszu (Maroko, COP 22) (2016/2814(RSP))

Parlament Europejski,

- uwzględniając Ramową konwencję Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) oraz załączony do niej protokół z Kioto,
- uwzględniając porozumienie paryskie, decyzję 1/CP.21, 21. konferencję stron (COP 21) konwencji UNFCCC oraz 11. konferencję stron służącą jako spotkanie stron protokołu z Kioto (CMP 11), które odbyły się w Paryżu (Francja) w dniach 30 listopada–11 grudnia 2015 r.,
- uwzględniając 18. konferencję stron (COP 18) konwencji UNFCCC oraz 8. konferencję stron służącą jako spotkanie stron protokołu z Kioto (CMP 8), które odbyły się w Ad-Dausze (Katar) w dniach 26 listopada – 8 grudnia 2012 r., a także przyjęcie poprawki do protokołu ustanawiającej zobowiązania na drugi okres rozliczeniowy protokołu z Kioto, rozpoczynający się dnia 1 stycznia 2013 r. i kończący dnia 31 grudnia 2020 r.,
- uwzględniając fakt, że porozumienie paryskie otwarto do podpisu w siedzibie Organizacji Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku w dniu 22 kwietnia 2016 r. i że pozostanie ono otwarte do dnia 21 kwietnia 2017 r., uwzględniając też, że porozumienie paryskie zostało podpisane do chwili obecnej przez 180 państw, a 27 państw złożyło instrumenty jego ratyfikacji, co odpowiada 39,08 % ogółu emisji gazów cieplarnianych (według stanu na 7 września 2016 r.),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 października 2015 r. zatytułowaną „W sprawie nowego międzynarodowego porozumienia w sprawie klimatu, które ma zostać zawarte w Paryżu”¹,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 2 marca 2016 r. zatytułowany „Po konferencji w Paryżu: ocena skutków porozumienia klimatycznego z Paryża” (COM(2016)0110),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 16 kwietnia 2013 r. zatytułowany „Strategia

¹ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0359.

- UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu” (COM(2013)0216) oraz dołączone do niego dokumenty robocze służb Komisji,
- uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z dnia 23 i 24 października 2014 r.,
 - uwzględniając fakt, że w dniu 6 marca 2015 r. Łotwa i Komisja Europejska przedstawiły UNFCCC wkłady zaplanowane i ustalone na szczeblu krajowym UE i jej państw członkowskich,
 - uwzględniając 5. sprawozdanie oceniające Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (IPCC) oraz jego sprawozdanie podsumowujące,
 - uwzględniając sprawozdanie podsumowujące Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska (UNEP) z listopada 2014 r. pt. „Raport w sprawie rozbieżności między potrzebami a perspektywami w zakresie redukcji emisji” oraz sprawozdanie UNEP w sprawie luki adaptacyjnej z 2014 r.,
 - uwzględniając deklarację przywódców przyjętą podczas szczytu G7 w Schloss Elmau (Niemcy), który odbył się w dniach 7–8 czerwca 2015 r., zatytułowaną „Przyszłościowe myślenie. Wspólne działanie”, w którym powtórzyli oni swój zamiar przestrzegania zobowiązania do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych o poziom od 40 % do 70 % do 2050 r. w porównaniu z rokiem 2010, przy czym konieczne jest zapewnienie, by zmniejszenie było bliższe 70 % niż 40 %,
 - uwzględniając deklarację przywódców przyjętą podczas szczytu G7 w Ise-Shimie (Japonia), który odbył się w dniach 26–27 maja 2016 r., wzywającą wszystkie strony do dążenia do wprowadzenia w życie porozumienia paryskiego w 2016 r.,
 - uwzględniając opublikowane w lutym 2016 r. sprawozdanie Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego zatytułowane „Too late, too sudden: Transition to a low-carbon economy and systemic risk” [Zbyt późno, zbyt gwałtownie: przejście na gospodarkę niskoemisyjną a ryzyko systemowe],
 - uwzględniając encyklikę „Laudato si””,
 - uwzględniając 10 najważniejszych komunikatów w sprawie zmiany klimatu Międzynarodowego Panelu ds. Zasobów z grudnia 2015 r.,
 - uwzględniając art. 128 ust. 5 i art. 123 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że porozumienie paryskie wejdzie w życie trzydziestego dnia od daty złożenia ONZ instrumentów jego ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia przez co najmniej 55 stron konwencji, odpowiadających szacunkowo przynajmniej za 55 % całkowitych emisji gazów cieplarnianych;
- B. mając na uwadze, że ścieżka redukcji zaprezentowana we wnioskach Komisji dotyczących ram polityki klimatycznej do roku 2030 nie jest zgodna z celami wyznaczonymi w porozumieniu paryskim; mając na uwadze, że pierwszym krokiem powinno być dostosowanie celów tak, aby zbliżały się one do górnego pułapu obecnego zakresu przewidzianego na okres do roku 2050, tzn. poziomu 95 % do roku 2050;
- C. mając na uwadze, że walka z ociepleniem klimatu nie może być postrzegana jako

przeszkoda na drodze do osiągnięcia wzrostu gospodarczego, lecz przeciwnie – winna być postrzegana jako impuls do realizacji nowego, trwałego wzrostu gospodarczego i zatrudnienia;

- D. mając na uwadze, że zmiana klimatu może zwiększać współzawodnictwo o zasoby takie jak żywność, woda i pastwiska, może potęgować trudności ekonomiczne i niestabilność polityczną, przez co w niedalekiej przyszłości może stać się główną przyczyną przemieszczania się ludności, zarówno w ramach granic państwowych, jak i w wymiarze transgranicznym; mając w związku z tym na uwadze znaczenie umieszczenia kwestii migracji klimatycznych wśród priorytetów międzynarodowej agendy;
- E. mając na uwadze, że zmiana klimatu będzie najbardziej dotkliwa dla krajów rozwijających się, a w szczególności dla krajów najsłabiej rozwiniętych i dla małych rozwijających się państw wyspiarskich, które nie mają wystarczających zasobów, aby przygotować i dostosować się do zachodzących zmian; mając na uwadze, że według Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (IPCC) Afryka jest szczególnie podatna na zagrożenia w obliczu tego wyzwania, a zatem szczególnie narażona na niedobór wody, ekstremalnie gwałtowne zjawiska meteorologiczne i brak bezpieczeństwa żywnościowego z powodu suszy i pustynnienia;
- F. mając na uwadze, że w dniu 6 marca 2015 r. UE i jej państwa członkowskie przedłożyły UNFCCC swój wkład zaplanowany i ustalony na szczeblu krajowym, w którym zobowiązały się do realizacji wiążącego celu dotyczącego redukcji do 2030 r. krajowych emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 40 % w stosunku do poziomów z 1990 r., zgodnie z konkluzjami Rady Europejskiej z dnia 23 października 2014 r. w sprawie ram polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030;

Działanie w dziedzinie klimatu oparte na rzetelnych podstawach naukowych

1. przypomina, że zgodnie z dowodami naukowymi przedstawionymi w 5. sprawozdaniu oceniającym Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu ocieplenie klimatu jest wyraźne, zmiana klimatu postępuje, a działania człowieka stanowią główną przyczynę ocieplenia obserwowanego od połowy XX wieku; niepokoi się, że powszechny i istotny wpływ zmiany klimatu jest już widoczny w ekosystemach naturalnych i wytworzonych przez człowieka na wszystkich kontynentach oraz w oceanach;
2. przyjmuje do wiadomości konkluzje sekretariatu UNFCCC, zgodnie z którymi dalsze utrzymywanie obecnych poziomów globalnych emisji gazów cieplarnianych doprowadzi do wyczerpania pozostałego budżetu emisji dwutlenku węgla zapewniającego ograniczenie wzrostu globalnej średniej temperatury do poziomu nieprzekraczającego 1,5°C w ciągu kolejnych 5 lat; podkreśla, że w celu uniknięcia najgorszych skutków globalnego ocieplenia wszystkie kraje powinny przyspieszyć przejście na model oparty na zerowym poziomie netto emisji gazów cieplarnianych i odporności na zmianę klimatu zgodnie z uzgodnieniami zawartymi w porozumieniu paryskim;
3. wzywa kraje rozwinięte, zwłaszcza UE, do zdecydowanego ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w stopniu wykraczającym poza obecne zobowiązania, w celu uniknięcia – w możliwym zakresie – masowego wystąpienia negatywnych emisji, gdyż technologie nie okazały się jeszcze sukcesem ani rozwiązaniem społecznie

akceptowanym, opłacalnym czy bezpiecznym;

Pilna potrzeba ratyfikacji oraz wdrożenia porozumienia paryskiego

4. z zadowoleniem przyjmuje paryskie porozumienie klimatyczne jako przełomowe osiągnięcie w przeciwdziałaniu zmianie klimatu oraz w sferze wielostronnej współpracy; uważa, że jest to ambitne, wyważone, sprawiedliwe i prawnie wiążące porozumienie oraz że przyjęcie go, wraz ze zbiorowymi komunikatami 187 stron dotyczącymi wkładów zaplanowanych i ustalonych na szczeblu krajowym do końca COP21, stanowiły decydujący punkt zwrotny w kierunku wszechstronnych i wspólnych działań w skali światowej, których realizacja ostatecznie i nieodwracalnie przyspieszy proces przechodzenia na odporną na zmianę klimatu i neutralną dla klimatu gospodarkę światową;
5. z dużym zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie wszystkich państw do ograniczenia wzrostu średniej temperatury na świecie do znacznie poniżej 2 °C w porównaniu z poziomem sprzed ery przemysłowej oraz do podjęcia wysiłków w celu ograniczenia wzrostu temperatury do 1,5 °C, a także cel, jakim jest osiągnięcie w drugiej połowie bieżącego stulecia równowagi pomiędzy emisjami antropogenicznymi ze źródeł a eliminacją gazów cieplarnianych za sprawą pochłaniaczy („zerowe emisje netto”), na zasadzie równości;
6. przypomina, że ograniczenie wzrostu temperatury na świecie do poziomu znacznie poniżej 2 °C nie gwarantuje uniknięcia znaczących niekorzystnych skutków klimatycznych; zdaje sobie sprawę, że należy pracować nad pełnym zrozumieniem poszczególnych następstw politycznych ograniczania wzrostu temperatury na świecie do średniego poziomu 1,5 °C; dlatego z zadowoleniem przyjmuje zapowiedź przygotowania w 2018 r. specjalnego sprawozdania Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu w tym celu; podkreśla, że nie należy przeceniać potencjału pochłaniaczy gazów cieplarnianych w zakresie ich wkładu w neutralność emisji;
7. przypomina, że niezbędne jest wczesne obniżenie emisyjności w celu ograniczenia wzrostu średniej temperatury globalnej poniżej poziomu 2 °C, przy jednoczesnym kontynuowaniu wysiłków na rzecz ograniczenia tego wzrostu do poziomu 1,5 °C, a ogólnoswiatowy poziom emisji gazów cieplarnianych powinien osiągnąć możliwie jak najszybciej swoją najwyższą wartość; przypomina, że ogólnoswiatowe emisje powinny zostać stopniowo wyeliminowane do 2050 r. lub krótko po tej dacie; wzywa wszystkie strony dysponujące takimi możliwościami do realizacji własnych krajowych celów i strategii w zakresie obniżenia emisyjności przez nadanie priorytetu stopniowemu eliminowaniu emisji powstających przy spalaniu węgla, który jest najbardziej zanieczyszczającym źródłem energii, oraz wzywa UE do współpracy z jej międzynarodowymi partnerami na rzecz osiągnięcia tego celu oraz udostępniania przykładów dobrych praktyk;
8. podkreśla, że prawnie wiążące porozumienie paryskie i zarysowana w nim droga do obniżenia emisyjności stanowić będzie wiarygodne wytyczne podczas procesu podejmowania decyzji, umożliwi unikanie kosztowego uzależnienia do inwestycji wysokoemisyjnych, zapewni przedsiębiorstwom i inwestorom pewność i przewidywalność, a także zachęci do przesunięcia inwestycji z paliw kopalnych w stronę inwestycji niskoemisyjnych;

9. podkreśla, że nawet bez dowodów naukowych, z których wynikałoby, co ograniczenie globalnego ocieplenia do 1,5 °C oznacza dla każdego sektora i regionu, oczywiste jest, że obecnie podejmowane przez poszczególne kraje wysiłki nie są wystarczające do osiągnięcia tych bezpiecznych limitów na rzecz najbardziej narażonych krajów; wzywa wszystkie kraje, zwłaszcza kraje rozwinięte, do zintensyfikowania wspólnych wysiłków i aktualizacji własnych wkładów ustalonych na szczeblu krajowym w kontekście dialogu ułatwiającego w 2018 r.; w tym kontekście wzywa UE do zobowiązania się do dalszych ograniczeń emisji we własnych wkładach ustalonych na szczeblu krajowym na rok 2030; przypomina, że działanie w samej Unii Europejskiej nie wystarczy, dlatego apeluje do Komisji i Rady o wzmożenie wysiłków mających na celu zachęcenie innych partnerów do pójscia jej śladem;
10. z zadowoleniem przyjmuje zawarte w porozumieniu paryskim zobowiązanie do ograniczenia globalnej wartości emisji do poziomu zerowego netto w drugiej połowie obecnego stulecia; uznaje, że oznacza to, iż większość sektorów w UE musi osiągnąć zerowy poziom emisji znacznie wcześniej; podkreśla, że UE musi wywrzeć presję na strony, które nie zmierzają do osiągnięcia celu zgodnego z porozumieniem paryskim;
11. apeluje o szybkie wejście w życie porozumienia paryskiego oraz wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia szybkiej i sprawnej ratyfikacji, aby nie opóźnić wejścia w życie tego porozumienia; w związku z tym apeluje do Komisji Europejskiej, aby przedstawiała Parlamentowi i właściwym komisjom okresowe sprawozdania z postępów w procesie ratyfikacji, a w szczególności relacje z przyczyn ewentualnych nadal istniejących przeszkód; wyraża zadowolenie z faktu, że niektóre państwa członkowskie już rozpoczęły krajowe procedury ratyfikacyjne, a kilka państw już je nawet ukończyło;
12. ubolewa jednak, że nawet suma wszystkich wkładów zaplanowanych i ustalonych na szczeblu krajowym nie przybliży świata do celu dotyczącego ograniczenia wzrostu temperatury poniżej poziomu 2 °C; zauważa, że niezbędne jest dodatkowe zwiększenie poziomu ambicji i wzywa UE oraz pozostałe kraje emitujące największe ilości zanieczyszczeń do podjęcia wspólnych działań w celu dostosowania wkładów zaplanowanych i ustalonych na szczeblu krajowym do zobowiązań podjętych w porozumieniu paryskim; podkreśla pilną potrzebę oraz kluczowe znaczenie podwyższania co pięć lat przez wszystkie strony, w tym UE, podjętych przez nie zobowiązań dotyczących redukcji emisji określonych w ich wkładach ustalonych na szczeblu krajowym zgodnie z mechanizmem zwiększania ambicji przewidzianym w porozumieniu paryskim; uważa, że wkłady ustalone na szczeblu krajowym są istotnymi narzędziami planowania rozwoju krajowego w sposób zbieżny z celami zrównoważonego rozwoju;
13. podkreśla znaczenie, jakie ma wykazanie przywiązania UE do porozumienia paryskiego, m.in. poprzez przegląd jej własnych średnio- i długoterminowych celów i instrumentów politycznych, a także rozpoczęcie tego procesu najwcześniej jak to możliwe, aby umożliwić kompleksową debatę, w której Parlament Europejski powinien odgrywać zasadniczą rolę w ramach partnerstwa z przedstawicielami organów krajowych, regionalnych i lokalnych, a także reprezentantami społeczeństwa obywatelskiego i świata biznesu; wzywa Komisję do przygotowania dla UE strategii, obejmującej pierwszą połowę bieżącego stulecia, na rzecz osiągnięcia zerowych emisji, stanowiącej racjonalną pod względem kosztów drogę do realizacji celu przyjętego w porozumieniu paryskim i dotyczącego zerowych emisji netto;

Konferencja ONZ w sprawie zmiany klimatu w Marrakeszu (COP 22)

14. wyraża przekonanie, że należy przyspieszyć negocjacje dotyczące kluczowych elementów porozumienia paryskiego, w tym ulepszonych ram przejrzystości, szczegółów dotyczących ogólnosięwiatowego przeglądu, dalszych wytycznych dotyczących wkładów zaplanowanych i ustalanych na szczeblu krajowym, zrozumienia zróżnicowania, strat i szkód, finansowania oraz wspierania tworzenia potencjału na potrzeby działań na rzecz klimatu, wielopoziomowego sprawowania rządów o charakterze integracyjnym, a także mechanizmu usprawniającego wdrażanie i promującego zgodność; wzywa Komisję i państwa członkowskie do podtrzymania zobowiązań uzgodnionych w ramach porozumienia paryskiego, zwłaszcza w odniesieniu do unijnego wkładu na rzecz łagodzenia zmiany klimatu i dostosowywania się do niej, a także unijnego wsparcia dla sektorów finansów, transferu technologii i budowania potencjału bez względu na ewentualne zmiany statusu państw członkowskich UE;
15. podkreśla, że czas ma istotne znaczenie we wspólnych wysiłkach na rzecz przeciwdziałania zmianie klimatu i poszanowania porozumienia paryskiego; podkreśla, że UE legitymuje się zarówno potencjałem, jak i odpowiedzialnością, aby dawać innym przykład oraz rozpocząć w trybie natychmiastowym prace nad dostosowaniem własnych celów klimatyczno-energetycznych do uzgodnionego celu międzynarodowego dotyczącego ograniczenia wzrostu średniej temperatury na świecie poniżej 2 °C, przy jednoczesnym kontynuowaniu wysiłków na rzecz ograniczenia tego wzrostu do poziomu 1,5 °C;
16. zachęca UE i państwa członkowskie do kontynuowania ich aktywnego udziału w tzw. koalicji o wysokim poziomie ambicji oraz do zobowiązania się do przyspieszenia tempa osiągania postępów w ramach negocjacji i wspierania prezydencji marokańskiej w jej zadaniu przyczyniania się – za pomocą energii odnawialnych i środków dostosowawczych – do ogólnosięwiatowego przeciwdziałania zmianie klimatu;
17. podkreśla konieczność rozpoczęcia w 2018 r. dyskusji nad kształtem „dialogu ułatwiającego”, który będzie ważną sposobnością do wyeliminowania utrzymującej się różnicy między rzeczywistością a potrzebami w zakresie łagodzenia zmiany klimatu, zważywszy na aktualnie zgłoszone wkłady zaplanowane i ustalone na szczeblu krajowym; uważa, że UE powinna odegrać czynną rolę w tym pierwszym „dialogu ułatwiającym”, aby dokonać przeglądu zbiorowych ambicji oraz postępów w realizacji zobowiązań; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby z dużym wyprzedzeniem przed rozpoczęciem „dialogu ułatwiającego” przedstawiły dalsze plany redukcji emisji gazów cieplarnianych, wykraczające poza obecne zobowiązania wynikające z porozumienia paryskiego i odpowiednio przyczyniające się do eliminacji niedostatecznego łagodzenia zmiany klimatu zgodnie z możliwościami UE;
18. przypomina, że intensyfikacja działań na rzecz łagodzenia zmiany klimatu w okresie przed rokiem 2020 jest nieodzownym warunkiem wstępnym osiągnięcia długoterminowych celów porozumienia paryskiego i kluczowym elementem oceny powodzenia COP 22 w Marrakeszu;

Cele na okres do 2020 r. a protokół z Kioto

19. zauważa, że UE jest teraz na dobrej drodze do osiągnięcia z nadwyżką celów na rok

2020 dotyczących zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych i realizacji swojego celu na rok 2020 dotyczącego korzystania z energii ze źródeł odnawialnych, poczyniono też znaczne postępy w zakresie intensywności wykorzystania energii dzięki bardziej energooszczędnym budynkom, produktom, procesom przemysłowym i pojazdom, przy jednoczesnym rzeczywistym wzroście gospodarczym w UE w wysokości 45 % licząc od 1990 r.; podkreśla jednak, że nadal potrzeba większego poziomu ambicji i działań, aby utrzymać wystarczający poziom zachęt skłaniających do redukcji emisji gazów cieplarnianych wymaganych do osiągnięcia unijnych celów klimatyczno-energetycznych w okresie do 2050 r.; zaznacza, że poczyniono niewystarczające postępy w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych w sektorach transportu i rolnictwa w odniesieniu do celów na okres do 2020 r. oraz że należy zintensyfikować wysiłki na rzecz wkładu tych sektorów w redukcję emisji do 2030 r.;

20. podkreśla, że cel 20/20/20 dotyczący emisji gazów cieplarnianych, odnawialnych źródeł energii i oszczędności energii odegrał kluczową rolę w tym procesie i zapewnił zatrudnienie 4,2 mln osób w różnych dziedzinach ekoprzemysłu, przy odnotowanym stałym wzroście mimo kryzysu gospodarczego;
21. wyjaśnia, że chociaż zakres drugiego okresu zobowiązań na mocy protokołu z Kioto jest ograniczony, należy go postrzegać jako bardzo ważny etap przejściowy, dlatego wzywa strony tego protokołu, w tym państwa członkowskie UE, do jak najszybszego zakończenia procesu ratyfikacji; zauważa, że Parlament wykonał w tym zakresie swoje zadanie przez wyrażenie odpowiedniej zgody, oraz z zadowoleniem przyjmuje starania tych państw członkowskich, które już ukończyły własne procesy wewnętrzne;

Kompleksowy wysiłek wszystkich sektorów

22. z zadowoleniem przyjmuje opracowywanie globalnych systemów handlu emisjami obejmujących 17 systemów handlu emisjami działających na czterech kontynentach i odpowiadających za 40 % globalnego PKB, które mają przyczynić się do zmniejszenia ogólnoswiatowych emisji w sposób efektywny kosztowo; zachęca Komisję, aby wspierała powiązania między unijnym systemem handlu uprawnieniami do emisji a innymi systemami handlu uprawnieniami do emisji w celu stworzenia w przyszłości takich mechanizmów międzynarodowego rynku handlu uprawnieniami do emisji, które zwiększą poziom ambicji w dziedzinie klimatu i zarazem zmniejszą ryzyko ucieczki emisji poprzez zapewnienie równych warunków; apeluje o podjęcie zdecydowanych wysiłków na rzecz utrzymania w unijnym systemie handlu uprawnieniami do emisji każdego państwa członkowskiego, którego status może ulec zmianie; wzywa Komisję do ustanowienia zabezpieczeń mających zapewnić, by powiązanie unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji przyczyniało się w trybie ciągłym do łagodzenia zmiany klimatu i nie niweczyło unijnego celu dotyczącego ograniczenia krajowych emisji gazów cieplarnianych;
23. podkreśla, że zgodnie z ustaleniami IPCC emisje wynikające z wykorzystania gruntów (rolnych, hodowlanych, leśnych i innych) dają duże opłacalne możliwości łagodzenia zmiany klimatu i zwiększania odporności na tę zmianę oraz że działalność UE i współpraca międzynarodowa muszą zatem zostać zacieśnione w celu lepszego szacowania i maksymalizacji potencjału pochłaniania dwutlenku węgla z emisji wynikających z wykorzystania gruntów, aby zapewnić bezpieczną i trwałą sekwestrację dwutlenku węgla; odnotowuje w tym kontekście szczególne możliwości związane z agroleśnictwem; przypomina o ważnym porozumieniu osiągniętym na początku

kadencji parlamentarnej w odniesieniu do pośredniej zmiany użytkowania gruntów; wyraża nadzieję, że ówczesny wkład negocjacyjny Parlamentu będzie mógł stać się podstawą ambitnego rozwiązania w ramach najbliższego przeglądu przepisów;

24. odnotowuje, że wylesianie i degradacja lasów odpowiadają za 20 % całkowitej emisji gazów cieplarnianych oraz podkreśla rolę lasów ***i aktywnego prowadzenia zrównoważonej gospodarki leśnej*** w łagodzeniu zmiany klimatu, a także potrzebę wzmocnienia potencjału dostosowawczego lasów i ich odporności na zmianę klimatu; podkreśla potrzebę skoncentrowania wysiłków służących łagodzeniu zmiany klimatu na sektorze lasów tropikalnych (REDD+); podkreśla, że bez tych wysiłków cel utrzymania wzrostu temperatury poniżej poziomu 2 °C może być niemożliwy do osiągnięcia; ponadto zachęca UE do zwiększenia międzynarodowego finansowania przeznaczonego na redukcję wylesiania w krajach rozwijających się;
25. podkreśla znaczenie zachowania poszanowania praw człowieka jako kluczowego elementu działań związanych ze zmianą klimatu oraz domaga się, aby Komisja i państwa członkowskie dopilnowały, aby podczas negocjacji w sprawie środków dostosowawczych uznano konieczność poszanowania, ochrony i promocji praw człowieka obejmujących m.in. równość płci, pełne i równe uczestnictwo kobiet oraz aktywną promocję sprawiedliwej transformacji siły roboczej, która zapewni godną pracę i odpowiedniej jakości stanowiska pracy dla wszystkich;
26. apeluje o włączenie LULUCF do unijnych ram polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030, mając na uwadze, że emisje te należy uwzględniać osobno, aby uniknąć sytuacji, w której pochłanianie dwutlenku węgla przez unijny sektor LULUCF będzie wykorzystywane do ograniczenia wysiłków na rzecz łagodzenia w innych sektorach;
27. przypomina, że sektor transportu jest drugim w kolejności sektorem generującym najwięcej emisji gazów cieplarnianych; z żalem zauważa, że w porozumieniu paryskim nie wspomniano o międzynarodowym lotnictwie i żegludze; podkreśla potrzebę wprowadzenia w życie szeregu strategii mających na celu ograniczenie emisji w tym sektorze; przypomina, że strony konwencji UNFCCC muszą dążyć do skutecznego uregulowania i ograniczenia emisji pochodzących z międzynarodowego lotnictwa i żeglugi, zgodnie z potrzebami i pilnym charakterem sytuacji; wzywa wszystkie strony do współpracy w ramach ICAO oraz IMO w celu opracowania ogólnoświatowych ram politycznych, które umożliwią skuteczne reagowanie, a także do podjęcia działań, aby wyznaczyć przed końcem 2016 r. odpowiednie cele, które pozwolą osiągnąć zmniejszenie emisji niezbędne do utrzymania wzrostu temperatury na poziomie znacznie poniżej 2 °C;
28. przypomina, że od dnia 1 stycznia 2012 r. emisje gazów cieplarnianych z lotnictwa są włączone do EU ETS, który zobowiązuje wszystkich operatorów statków powietrznych objętych zakresem EU ETS do nabywania uprawnień do emisji; zwraca uwagę, że w latach 2013 i 2014 przyjęte zostały dwie decyzje o tymczasowym odstępstwie, które tymczasowo ograniczyły zakres EU ETS, wyłączając z niego loty międzynarodowe, aby dać ICAO czas na opracowanie ogólnoświatowego środka rynkowego służącego zmniejszeniu emisji z międzynarodowego lotnictwa, oraz zauważa, że odstępstwo to wygasa począwszy od 2017 r.;
29. wzywa do ustanowienia na trwającej właśnie 39. sesji Zgromadzenia ICAO sprawiedliwego i solidnego ogólnoświatowego środka rynkowego, który byłby

wdrażany na szczeblu międzynarodowym począwszy od 2020 r.; wyraża głębokie rozczarowanie obecną propozycją omawianą na forum ICAO oraz przypomina, że wszelkie zmiany obowiązującego prawa przewidującego objęcie lotnictwa EU ETS można rozważać jedynie wówczas, gdy ogólnoświatowy środek rynkowy będzie ambitny, oraz że w każdym razie loty wewnątrz europejskie pozostaną objęte EU ETS;

30. zwraca uwagę na wydane przez Europejską Radę ds. Ryzyka Systemowego ostrzeżenie, zgodnie z którym zbyt późne uświadomienie sobie znaczenia, jakie ma kontrolowanie emisji, mogłoby spowodować raptowne wdrożenie ograniczeń ilościowych dotyczących wykorzystywania wysokoemisyjnych źródeł energii, a koszty tego przejścia byłyby odpowiednio wyższe i mogłyby wywrzeć wpływ na działalność gospodarczą i instytucje finansowe; wzywa Komisję, aby prowadziła dalszą ocenę potencjalnego ryzyka systemowego związanego z raptownym przejściem oraz by zaproponowała, w razie potrzeby, wymogi i strategie w zakresie niezbędnej przejrzystości rynku finansowego mające służyć łagodzeniu w możliwie największym stopniu zagrożeń systemowych;
31. podkreśla centralną rolę, jaką gospodarka o obiegu zamkniętym będzie odgrywać na drodze ku społeczeństwu niskoemisyjnemu; zauważa, że działania koncentrujące się wyłącznie na redukcji emisji bez uwzględnienia wkładu, jaki wnosi wprowadzanie energii ze źródeł odnawialnych oraz efektywne wykorzystanie zasobów, nie osiągną wyznaczonego dla nich celu; uważa, że z uwagi na wpływ emisji gazów cieplarnianych pochodzących z eksploatacji surowców i gospodarowania odpadami przejście na model ogólnoświatowej gospodarki o obiegu zamkniętym musi stać się przedmiotem odpowiednich ustaleń podczas COP22;
32. podkreśla znaczenie całościowego, systemowego podejścia do opracowania i wdrażania strategii służących redukcji emisji gazów cieplarnianych oraz zwraca w szczególności uwagę na oddzielenie wzrostu gospodarczego i dobrobytu ludzi od zużycia zasobów, ponieważ efektywne gospodarowanie zasobami zmniejsza zarówno emisję gazów cieplarnianych, jak i inne rodzaje presji na środowisko i zasoby, ułatwiając zarazem zrównoważony wzrost gospodarczy, podczas gdy strategia koncentrująca się wyłącznie na redukcji emisji gazów cieplarnianych nie gwarantuje jednocześnie efektywnego gospodarowania zasobami; podkreśla, że efektywne korzystanie z zasobów ułatwia czerpanie korzyści gospodarczych i środowiskowych; podkreśla, że gospodarka o obiegu zamkniętym i tym samym właściwe gospodarowanie zasobami naturalnymi może być główną siłą sprawczą w kwestii przeciwdziałania zmianie klimatu; stwierdza, na przykład, że duża część zużywanej energii wiąże się bezpośrednio z pozyskiwaniem, przetwarzaniem, transportem, przekształcaniem, wykorzystaniem i usuwaniem zasobów; stwierdza, że zwiększenie produktywności zasobów przez poprawę wydajności i zmniejszenie marnotrawstwa zasobów przez ponowne użycie, ponowny przerób i recykling również przyczyniają się do znacznego zmniejszenia zużycia zasobów i jednocześnie zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych; zwraca w związku z tym uwagę na prace Międzynarodowego Panelu ds. Zasobów;

Redukcja emisji innych niż CO₂

33. z zadowoleniem przyjmuje deklarację przywódców przyjętą podczas szczytu G-7, który odbył się w Ise-Shimie w Japonii w dniach 26–27 maja 2016 r., podkreślającą, jak ważne dla spowolnienia tempa ocieplenia w najbliższym czasie jest ograniczenie emisji nietrwałych zanieczyszczeń wpływających na zmianę klimatu, w tym sadzy,

wodorofluorowęglowodorów i metanu;

34. wzywa do przyjęcia w 2016 r. w ramach protokołu montrealского ambitnego ogólnosiwiatowego planu wycofania wodorofluorowęglowodorów; przypomina, że UE przyjęła ambitne przepisy mające na celu wycofanie 79 % wodorofluorowęglowodorów do 2030 r., ponieważ powszechnie dostępne są przyjazne dla klimatu rozwiązania alternatywne i należy w pełni wykorzystać ich potencjał; zwraca uwagę, że wycofanie z użycia wodorofluorowęglowodorów jest łatwe do przeprowadzenia w ramach działań łagodzących zmianę klimatu w UE i poza UE;

Przemysł i konkurencyjność

35. podkreśla, że przeciwdziałanie zmianie klimatu jest priorytetem i należy dążyć do niego na całym świecie, a jednocześnie należy zapewnić bezpieczeństwo energetyczne oraz trwały rozwój gospodarczy i zatrudnienie;
36. podkreśla, że inwestycje związane z klimatem wymagają stabilnych i przewidywalnych ram prawnych oraz jasnych sygnałów politycznych;
37. wyraża zadowolenie, że Chiny i inni główni konkurenci energochłonnych sektorów UE wprowadzają mechanizmy handlu uprawnieniami do emisji dwutlenku węgla lub inne mechanizmy nakładania opłat; uważa, że do momentu osiągnięcia równych warunków działania UE powinna utrzymać odpowiednie i proporcjonalne środki mające zapewnić konkurencyjność unijnego przemysłu oraz przeciwdziałać, w razie potrzeby, ucieczce emisji, przy uwzględnieniu faktu, że polityka energetyczna, polityka przemysłowa i polityka przeciwdziałania zmianie klimatu idą z sobą w parze;
38. podkreśla znaczenie lepszego wykorzystania istniejących programów i instrumentów, takich jak program „Horyzont 2020”, które są otwarte na udział państw trzecich, zwłaszcza w dziedzinach energetyki, zmiany klimatu i zrównoważonego rozwoju, oraz podkreśla, że ważne jest, by w odpowiednich programach uwzględniać zrównoważony rozwój;

Polityka energetyczna

39. wzywa UE, by nakłoniła społeczność międzynarodową do niezwłocznego przyjęcia konkretnych środków, w tym harmonogramu, które umożliwią stopniowe wycofywanie dopłat mających szkodliwy wpływ na środowisko lub gospodarkę, w tym dopłat do paliw kopalnych;
40. podkreśla, że ambitniejszy cel dotyczący efektywności energetycznej w Unii Europejskiej może pomóc w osiągnięciu ambitnego celu w dziedzinie klimatu i jednocześnie w ograniczeniu ryzyka ucieczki emisji;
41. podkreśla znaczenie efektywności energetycznej i energii ze źródeł odnawialnych dla redukcji emisji, a także dla oszczędności ekonomicznych, bezpieczeństwa energetycznego oraz zapobiegania ubóstwu energetycznemu i jego łagodzenia w celu ochrony narażonych i ubogich gospodarstw domowych i udzielania im pomocy; apeluje o propagowanie na szczeblu ogólnosiwiatowym środków w zakresie efektywności energetycznej oraz rozwoju odnawialnych źródeł energii (np. przez pobudzanie własnej produkcji i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii) oraz przypomina, że efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii stanowią dwa z głównych celów

unii energetycznej UE;

Badania, innowacje i technologie cyfrowe

42. podkreśla, że badania naukowe i innowacje w dziedzinie zmiany klimatu oraz polityka przystosowania się do niej, a także zasobooszczędne i niskoemisyjne technologie mają kluczowe znaczenie dla przeciwdziałania zmianie klimatu w sposób racjonalny pod względem kosztów, zmniejszają zależność od paliw kopalnych oraz powinny promować wykorzystywanie surowców wtórnych; wzywa zatem do podjęcia globalnych zobowiązań do pobudzenia i skoncentrowania inwestycji w tym obszarze;
43. przypomina, że badania, innowacje i konkurencyjność są elementami jednego z pięciu filarów strategii UE dotyczącej unii energetycznej; zauważa, że UE jest zdecydowana utrzymać pozycję światowego lidera w tych dziedzinach, rozwijając jednocześnie ścisłą współpracę naukową z partnerami międzynarodowymi; podkreśla, że ważne jest, by zbudować i utrzymać silny potencjał innowacyjności zarówno w krajach rozwiniętych, jak i wschodzących, z myślą o wprowadzaniu czystych i zrównoważonych technologii energetycznych;
44. przypomina, że technologie cyfrowe mogą odgrywać rolę katalizatora w transformacji systemu energetycznego; podkreśla znaczenie rozwoju technologii magazynowania energii, które przyczynią się do dekarbonizacji sektora energetycznego oraz sektora ogrzewania i chłodzenia gospodarstw domowych;
45. podkreśla znaczenie, jakie ma zwiększenie liczby wykwalifikowanych pracowników działających w tym sektorze oraz upowszechnianie wiedzy i najlepszych praktyk, aby pobudzać tworzenie miejsc pracy dobrej jakości, a jednocześnie wspierać transformację zawodową tam, gdzie jest to konieczne;
46. apeluje o lepsze wykorzystanie technologii, na przykład satelitów kosmicznych, do gromadzenia dokładnych danych o emisjach, temperaturze i zmianie klimatu; zwraca szczególną uwagę na wkład programu Copernicus; apeluje również o przejrzystą współpracę i wymianę informacji między poszczególnymi państwami oraz dostępność danych dla środowiska naukowego;

Rola podmiotów niepaństwowych

47. zwraca uwagę na działania podejmowane przez coraz więcej podmiotów niepaństwowych w celu dekarbonizacji i zwiększenia odporności na skutki zmiany klimatu; podkreśla w związku z tym znaczenie uporządkowanego i konstruktywnego dialogu między rządami, środowiskiem biznesowym, w tym małymi i średnimi przedsiębiorstwami, miastami, regionami, organizacjami międzynarodowymi, społeczeństwem obywatelskim i instytucjami akademickimi oraz zapewnienia ich udziału w planowaniu i wdrażaniu działań w dziedzinie klimatu w celu mobilizacji do zdecydowanego ogólnoświatowego działania na rzecz społeczeństw niskoemisyjnych i odpornych na zmianę klimatu; z zadowoleniem przyjmuje ustanowienie ogólnoświatowego programu działań w dziedzinie klimatu, który opiera się na planie działań Lima–Paryż i obejmuje siedemdziesiąt wielostronnych inicjatyw w różnych sektorach;
48. podkreśla, że w ramy UNFCCC należy w pełni włączyć platformę podmiotów

niepaństwowych działających na rzecz klimatu (NAZCA); zauważa, że organy lokalne i regionalne wnoszą największy wkład do planu działań Lima–Paryż i NAZCA, oraz że wykazały już zaangażowanie w realizację porozumienia paryskiego, jeśli chodzi o łagodzenie zmiany klimatu i dostosowanie się do niej, zapewnienie koordynacji poziomej i uwzględnianie polityki w dziedzinie zmiany klimatu, wzmocnienie pozycji społeczności lokalnych i obywateli oraz promowanie procesów zmiany społecznej i innowacji, zwłaszcza za sprawą inicjatyw takich jak Światowe Porozumienie Burmistrzów i protokół ustaleń „Under 2”;

49. wzywa UE i jej państwa członkowskie do współpracy ze wszystkimi podmiotami społeczeństwa obywatelskiego (stowarzyszeniami, sektorem prywatnym, organizacjami pozarządowymi i społecznościami lokalnymi) w celu rozwoju inicjatyw na rzecz redukcji emisji w kluczowych sektorach (energetyka, technologia, miasta, transport), a także inicjatyw w dziedzinie przystosowania się i odporności związanej z problemami przystosowania się, w szczególności jeśli chodzi o dostęp do wody, bezpieczeństwo żywnościowe i zapobieganie zagrożeniom; zwraca się do wszystkich rządów i podmiotów społeczeństwa obywatelskiego o wspieranie i wzmocnienie tego planu działania;
50. uważa, że ważne jest zapewnienie, aby legalna działalność lobbingowa podczas negocjacji w sprawie przyszłej COP22 charakteryzowała się jak największą przejrzystością oraz aby wszystkie zainteresowane, oficjalnie uznane strony miały równy dostęp do wszystkich niezbędnych informacji;
51. przypomina stronom i samej ONZ, że działania indywidualne są równie ważne jak działania rządów i instytucji; z tego względu apeluje o usilniejsze dążenie do organizacji kampanii i akcji informacyjnych podnoszących wiedzę ludności o małych i wielkich gestach, które mogą przyczynić się do przeciwdziałania zmianie klimatu w krajach rozwiniętych i w krajach rozwijających się;

Odporność na zmianę klimatu przez przystosowanie się

52. podkreśla, że działania przystosowawcze są bezwzględnie konieczne we wszystkich krajach, jeśli mają one zminimalizować niekorzystne skutki i w pełni wykorzystać możliwości wzrostu odpornego na zmianę klimatu oraz zrównoważonego rozwoju; wzywa do ustanowienia odpowiednich długoterminowych celów związanych z przystosowaniem się do zmiany klimatu; przypomina, że kraje rozwijające się, w szczególności kraje najsłabiej rozwinięte i małe rozwijające się państwa wyspiarskie, które w najmniejszym stopniu przyczyniły się do zmiany klimatu, są najbardziej narażone na jej negatywne skutki i mają najmniejsze możliwości przystosowania się do niej;
53. zwraca się do Komisji, by dokonała przeglądu przyjętej w 2013 r. strategii UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu; zwraca się do Komisji o zaproponowanie prawnie wiążącego instrumentu, jeśli działania podejmowane w państwach członkowskich zostaną uznane za niewystarczające;
54. podkreśla poważne, negatywne i często nieodwracalne konsekwencje braku działań i przypomina, że zmiana klimatu w zróżnicowany, ale bardzo szkodliwy sposób wpływa na wszystkie regiony świata, powodując przepływy migracyjne i utratę życia ludzkiego oraz straty gospodarcze, ekologiczne i społeczne; podkreśla, że uzgodnione, globalne

polityczne i finansowe wsparcie innowacji w zakresie czystych i odnawialnych źródeł energii ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia naszych celów w dziedzinie klimatu oraz ułatwiania wzrostu gospodarczego;

55. apeluje o potraktowanie z największą powagą problemu uchodźców klimatycznych – będącego następstwem klęsk klimatycznych spowodowanych globalnym ociepleniem – i jego rozmiarów; z niepokojem zauważa, że w latach 2008–2013 166 mln osób musiało opuścić swoje domy z powodu powodzi, huraganów, trzęsień ziemi i innych klęsk żywiołowych; zwraca szczególną uwagę na fakt, że związane z klimatem zmiany zachodzące w niektórych regionach Afryki i Bliskiego Wschodu mogą przyczynić się do niestabilności politycznej, trudności ekonomicznych i nasilenia się kryzysu uchodźczego na Morzu Śródziemnym;
56. z zadowoleniem przyjmuje wysiłki warszawskiego międzynarodowego mechanizmu strat i szkód, który zostanie poddany przeglądowi podczas COP22; apeluje, aby mechanizm ten nadal służył lepszemu zrozumieniu skutków zmiany klimatu i pozyskiwaniu fachowej wiedzy na temat sposobu, w jaki wpływają one na modele przepływów migracyjnych, przesiedleń i mobilność ludzi, a także by promował wykorzystywanie takiego zrozumienia i wiedzy fachowej;
57. wzywa UE i wszystkie pozostałe państwa do zajęcia się wymiarem praw człowieka i społecznymi skutkami zmiany klimatu, do zapewnienia ochrony i promocji praw człowieka i solidarności oraz do udzielenia wsparcia krajom uboższym, których potencjał jest ograniczany przez skutki zmiany klimatu;

Wspieranie krajów rozwijających się

58. podkreśla, jak ważna jest rola, jaką w dążeniu do osiągnięcia celów porozumienia paryskiego odgrywają również kraje rozwijające się, oraz konieczność wsparcia tych krajów w realizacji ich planów w dziedzinie klimatu, przy czym należy w pełni wykorzystać synergię z odpowiednimi celami zrównoważonego rozwoju wyznaczonymi we wdrażanych środkach na rzecz klimatu, planie działania z Addis Abeby i programie działań do roku 2030;
59. podkreśla konieczność promowania powszechnego dostępu do zrównoważonej energii w krajach rozwijających się, w szczególności w Afryce, w drodze upowszechniania energii ze źródeł odnawialnych; zwraca uwagę, że Afryka dysponuje olbrzymimi zasobami naturalnymi, które mogą jej zapewnić bezpieczeństwo energetyczne; podkreśla, że w przyszłości – jeśli z powodzeniem wprowadzone zostaną energetyczne połączenia międzysystemowe – część energii elektrycznej w Europie mogłaby pochodzić z Afryki;
60. podkreśla, że UE dysponuje doświadczeniem, zdolnościami i globalnym zasięgiem, by stać się liderem w tworzeniu bardziej inteligentnej, czystszej i odporniejszej infrastruktury niezbędnej do realizacji globalnych przemian zapoczątkowanych w Paryżu; wzywa UE do wspierania wysiłków krajów rozwijających się w procesie transformacji w społeczeństwa niskoemisyjne, które bardziej sprzyjają włączeniu społecznemu, są zrównoważone pod względem społecznym i środowiskowym, zamożne i bardziej bezpieczne;

Finansowanie działań związanych z klimatem

61. zauważa, że nieodzowne są dalsze wysiłki w celu mobilizacji środków finansowych przeznaczonych na działania związane z klimatem, aby do 2020 r. osiągnąć poziom 100 mld USD; z zadowoleniem przyjmuje kontynuację tego celu do 2025 r.; wzywa UE i wszystkie strony dysponujące odpowiednimi możliwościami, by wypełniły swoje zobowiązania do zapewnienia środków finansowych na działania związane z klimatem w celu wspierania większych wysiłków na rzecz redukcji emisji gazów cieplarnianych i przystosowania się do skutków zmiany klimatu, zważywszy na skalę oraz pilny charakter tego wyzwania; przyznaje, że minimalizowanie niebezpiecznych skutków klimatycznych wymagać będzie znacząco wyższych inwestycji w technologie niskoemisyjne i odporne na zmianę klimatu oraz wysiłków na rzecz stopniowego wycofywania dopłat do paliw kopalnych; podkreśla znaczenie, jakie ma tworzenie zachęt dla szerszych przepływów finansowych dzięki ustalaniu cen uprawnień do emisji i partnerstwom publiczno-privatnych;
62. wzywa do podjęcia przez UE i na szczeblu międzynarodowym zobowiązań do zapewnienia dodatkowych źródeł finansowania działań związanych z klimatem, w tym wprowadzenia podatku od transakcji finansowych, odłożenia pewnej liczby przydziałów w EU ETS w okresie 2021–2030 i przeznaczenia dochodów z unijnych i międzynarodowych środków dotyczących emisji z lotnictwa i żeglugi na potrzeby międzynarodowego finansowania działań związanych z klimatem i na Zielony Fundusz Klimatyczny przeznaczony m.in. na projekty innowacji technologicznych;
63. z zadowoleniem przyjmuje zawarte w porozumieniu paryskim zobowiązanie do zapewnienia spójności wszystkich przepływów finansowych z rozwojem opartym na niskim poziomie emisji gazów cieplarnianych i odpornym na zmianę klimatu; uważa, że wymaga to, aby UE w trybie pilnym zajęła się przepływami finansowymi przeznaczanymi na paliwa kopalne i infrastrukturę wysokoemisyjną;
64. oczekuje rozpoczęcia dialogu ułatwiającego, który wskaże możliwości zwiększenia zasobów finansowych oraz wsparcia energiczniejszych działań łagodzących zmianę klimatu prowadzonych przez wszystkie strony; dostrzega odpowiedzialność wszystkich stron, darczyńców i beneficjentów za współpracę w zakresie zwiększenia skali wsparcia oraz poprawy jego dostępności i skuteczności;
65. wzywa Komisję, aby przeprowadziła pełną ocenę potencjalnych skutków porozumienia paryskiego dla budżetu UE oraz opracowała specjalny, automatyczny mechanizm finansowy UE zapewniający dodatkowe i odpowiednie wsparcie, które posłuży do osiągnięcia przez UE sprawiedliwego udziału w międzynarodowym finansowaniu działań związanych z klimatem, którego wysokość ma wynieść 100 mld USD;
66. postuluje, aby szeroko pojęte nakładanie opłat za emisję było stosowanym na całym świecie instrumentem zarządzania emisjami oraz apeluje o przeznaczanie dochodów z handlu uprawnieniami do emisji i dochodów z nałożenia opłat za emisję dwutlenku węgla na paliwa transportowe w handlu międzynarodowym na inwestycje związane z klimatem; wzywa ponadto do przeznaczenia części dopłat rolnych na zagwarantowanie inwestycji w wytwarzanie i wykorzystywanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwach rolnych; podkreśla znaczenie mobilizacji kapitału sektora prywatnego i odblokowania koniecznych inwestycji w technologie niskoemisyjne; wzywa do podjęcia przez rządy oraz publiczne i prywatne instytucje finansowe, w tym banki, fundusze emerytalne i towarzystwa ubezpieczeniowe, ambitnych zobowiązań do dostosowania praktyk w zakresie udzielania pożyczek i inwestycji do celu utrzymania

globalnego ocieplenia poniżej 2 °C oraz do zbywania paliw kopalnych, w tym wycofywania kredytów eksportowych na inwestycje w paliwa kopalne; apeluje o specjalne gwarancje publiczne dla ekologicznych inwestycji, o oznakowanie i ulgi podatkowe dla zielonych funduszy inwestycyjnych i emisji obligacji ekologicznych;

67. podkreśla, że ważna jest wymiana praktyk dotyczących uwzględniania kwestii zrównoważoności w sektorach finansowych zarówno na szczeblu międzynarodowym, jak i europejskim oraz apeluje o rozważenie możliwości etykietowania produktów finansowych, przeprowadzanego w drodze oceny, oraz składania sprawozdań dotyczących narażenia tych produktów na zagrożenia związane z klimatem oraz ich wkładu w przechodzenie na model niskoemisyjny, tak aby inwestorzy mogli otrzymać wiarygodne i zwięzłe informacje na temat kwestii pozafinansowych;

Dyplomacja klimatyczna

68. z zadowoleniem przyjmuje nieprzerwany nacisk UE na dyplomację klimatyczną, która jest nieodzowna do zwiększania wagi działań w dziedzinie klimatu w krajach partnerskich oraz wśród społeczności międzynarodowej; podkreśla, że UE, jej państwa członkowskie oraz Europejska Służba Działań Zewnętrznych (ESDZ) dysponują ogromnym potencjałem w zakresie polityki zagranicznej i muszą wieść prym na forach klimatycznych; podkreśla, że ambitne i pilne działania w dziedzinie klimatu oraz realizacja zobowiązań podjętych na COP21 muszą pozostać jednym z priorytetów UE w dwustronnych i międzyregionalnych dialogach wysokiego szczebla z krajami partnerskimi, grupami G-7 i G-20, na forum ONZ i na innych forach międzynarodowych;
69. zwraca się do UE, by skoncentrowała swoje starania w zakresie dyplomacji klimatycznej na budowaniu solidnej struktury porozumienia paryskiego;

Parlament Europejski

70. zobowiązuje się do jak najszybszej ratyfikacji porozumienia paryskiego oraz do wykorzystania swojej międzynarodowej roli, jak również członkostwa w międzynarodowych sieciach parlamentarnych w celu konsekwentnego dążenia do szybkiej ratyfikacji i wdrożenia porozumienia paryskiego;
71. jest przekonany, że Parlament musi aktywnie uczestniczyć w pracach delegacji UE, ponieważ będzie musiał także udzielić zgody na każde międzynarodowe porozumienie; oczekuje zatem, że będzie mógł uczestniczyć w spotkaniach koordynacyjnych UE w Marrakeszu, a także że będzie miał zagwarantowany dostęp do wszystkich dokumentów przygotowawczych od samego początku etapu negocjacyjnego.

o

o o

72. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji, rządowi i parlamentom państw członkowskich oraz Sekretariatowi UNFCCC z prośbą o rozpowszechnienie jej wśród wszystkich umawiających się stron spoza UE.